

управления предприятия и размежевать функции и обязанности служб контроля и бухгалтерского учета.

Результаты статьи могут быть внедрены в работе служб контроля предприятий транспортного комплекса.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: КОНТРОЛЬ, ВНУТРЕННИЙ КОНТРОЛЬ, СИСТЕМА ВНУТРЕННЕГО КОНТРОЛЯ, ТРАНСПОРТНОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ.

УДК 658.7:656.135.073

СТАН ТА ПРОБЛЕМИ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ШВИДКОПСУВНИХ ВАНТАЖІВ АВТОМОБІЛЬНИМ ТРАНСПОРТОМ

Приліпко Є.Л.

Гамеляк І.П., доктор технічних наук

Чеп'юк Л.М., кандидат економічних наук

Постановка проблеми. Україною активно проводяться заходи із запровадження в країні світових стандартів, що пов'язано із поступовою інтеграцією до світового ринку товарів та послуг, про що свідчить приєднання нашої країни до Світової організації торгівлі, досягнення попередніх домовленостей щодо підписання угоди про зону вільної торгівлі між Україною та Європейським Союзом. З цією метою відповідно до взятих на себе зобов'язань, визначених Законом України від 18.03.2004 № 1629-IV "Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу" [1] на сьогодні поступово проводиться адаптація національних нормативно-правових актів до законодавства ЄС, у тому числі і у сфері виробництва та перевезення автомобільними транспортними засобами швидкопсувних вантажів. Як показує практика, запровадження єдиних стандартів щодо якості та безпечності продукції у різних країнах позитивно впливає на торгівлю між ними, скорочує процедури перевірки їх відповідності. Окрім того, використання Україною новітніх світових стандартів сприятиме впровадженню прогресивних норм і стандартів в організації доставки швидкопсувних вантажів усіма видами автомобільного сполучення та забезпеченню збереження кількості, якості та термінів придатності швидкопсувних вантажів під час їх перевезення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемами перевезення швидкопсувних вантажів, у тому числі молока та молочної продукції, автомобільними транспортними засобами та проблемами законодавчого врегулювання цього питання в Україні займалися Є.В. Новожилова, М.О. Самаріна, В.М. Бондаренко, Ю.О. Давідіч, Л.Г. Зайончик, А.І. Воркут, М.Ф. Дмитриченко, С.В. Ширяєва, Л.Ю. Яцківський, В.З. Докуніхін, А.Г. Калінін, Р.Н. Кісельман, М.С. Ходош та інші. Більшість цих робіт, навіть підготовлених останніми роками [2, 3, 4], присвячена поточному стану перевезень швидкопсувних вантажів та виконанню чинних нормативно-правових документів у цій сфері. У той же час прийняття Закону України від 18 березня 2004 року № 1629-IV "Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу" внесло суттєві зміни до концептуального підходу до формування вітчизняного законодавства у сфері виробництва та транспортування швидкопсувних вантажів, зокрема молока та молочної продукції. Це, у свою чергу, потребує перегляду чинних нормативних актів, які регулюють відносини у цій сфері, частина яких була розроблена ще за часів СРСР та внесення змін у чинне законодавство [5, 6]. За таких умов особливу увагу необхідно зосередити на огляді перспективного законодавства у сфері перевезення швидкопсувних вантажів, у тому числі молока та молочної продукції, автомобільними транспортними засобами.

Постановка завдання. Метою даної статті є огляд чинного українського законодавства у сфері перевезення швидкопсувних вантажів, у тому числі молока та молочної продукції, автомобільними транспортними засобами, стану та проблем гармонізації національних нормативно-правових актів з питань перевезення швидкопсувних вантажів із законодавством Європейського Союзу відповідно до взятих на себе Україною зобов'язань.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогоднішній день однією з найбільш актуальних проблем чинного законодавства у сфері забезпечення перевезення швидкопсувних вантажів автомобільним транспортом є відсутність єдиного сучасного нормативно-правового акту,

який би визначав та регламентував єдині умови й процедури таких перевезень для усіх учасників ринку надання транспортних послуг.

Основні вимоги до транспортування швидкопсувних вантажів автомобільним транспортом на сьогодні визначаються Законом України від 5 квітня 2001 року № 2344-III “Про автомобільний транспорт” [7] та Наказом Міністерства транспорту України від 14 жовтня 1997 року № 363 (zareєстрований в Міністерстві юстиції України 20 лютого 1998 року за № 128/2568) “Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні” [8].

У той же час вимоги, які висуваються Правилами перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні, затвердженими Наказом Міністерства транспорту України від 14 жовтня 1997 року № 363, до транспортування швидкопсувних вантажів застаріли та потребують внесення змін, у тому числі обумовлених гармонізацією чинного національного законодавства з міжнародними правовими нормативними актами яка проводиться, зокрема відповідно до Закону України від 18 березня 2004 року № 1629-IV “Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу”.

У 2007 році Україна згідно з Указом Президента України від 2 квітня 2007 року № 262/2007 “Про приєднання України до Угоди про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень (УПШ)” [9] приєдналась до Угоди про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень (УПШ) від 1 вересня 1970 року [10].

Зокрема, зазначеною УПШ визначаються вимоги до умов перевезення швидкопсувних вантажів, у тому числі молока та молочних продуктів, та транспортних засобів, якими здійснюються такі перевезення, які потребують адаптації до них вітчизняних нормативно-правових актів.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2007 року № 1266 “Про визначення компетентного органу з виконання Угоди про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень (УПШ)” [11] та наказу Міністерства транспорту та зв'язку України від 11 грудня 2007 року № 1145 “Про забезпечення виконання Угоди про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень (УПШ)” [12] Міністерством транспорту та зв'язку України підготовлено та затверджено наказ від 8 січня 2008 року № 4 “Щодо затвердження Плану розроблення нормативно-правових актів та нормативних документів з виконання Угоди про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень (УПШ)” [13].

Згідно з наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 8 січня 2008 року № 4 Державний департамент автомобільного транспорту, Державне підприємство “Служба міжнародних автомобільних перевезень” та Державне підприємство “Державний автотранспортний науково-дослідний і проектний інститут” до березня 2008 року мали підготувати наказ Міністерства транспорту та зв'язку України “Про затвердження Правил перевезення швидкопсувних вантажів спеціальними транспортними засобами”.

Основним завданням Правил перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами є визначення порядку організації перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами, умови їх перевезення, права, обов'язки та відповідальність вантажовідправників, вантажоодержувачів і перевізників, вимоги до конструкції транспортних засобів, призначених для перевезення таких вантажів, і стану їхнього спеціального обладнання, до упаковки й тари згідно з чинним національним законодавством і вимогами міжнародних договорів України, зокрема УПШ.

Відповідний Проект наказу Міністерства транспорту та зв'язку України “Про затвердження Правил перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами” [14] 17 листопада 2010 року було представлено на обговорення після чого направлено на погодження у відповідні органи державної влади. Водночас, через окремі недоліки зазначений Проект було повернуто до Міністерства транспорту та зв'язку України на доопрацювання. Зокрема, Державний комітет України з питань регуляторної політики та підприємництва у відповідності до Закону України від 11 вересня 2003 року № 1160-IV “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” своїм рішенням № 262 від 14.03.2011 року [15] відмовив у погодженні проекту наказу Міністерства транспорту та зв'язку України через недотримання розробником відповідності даного проекту статтям 5 та 8 Закону України “Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”.

З метою прискорення затвердження зазначених Правил Міністерством інфраструктури

Україні затверджено наказ від 24 лютого 2012 року № 126 “Про затвердження зміни до Плану підготовки проектів регуляторних актів у Мінінфраструктури на 2012 рік” [16] (затверджений наказом Міністерства інфраструктури України від 8 грудня 2011 року № 613), відповідно до якого Департамент автомобільного транспорту мав у другому кварталі 2012 року забезпечити підготовку наказу Міністерства інфраструктури України “Про затвердження Правил перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами”, які до цього часу не затверджено.

У той же час аналіз запропонований для обговорення проект Правил перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами свідчить про існування ряду недоліків, зокрема невідповідності окремим нормам УПШ.

Так, відповідно до проекту Правил перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами температурні умови, які мають забезпечуватись при перевезенні молока пастеризованого, а також молочних продуктів (йогурт, кефір тощо), їх температура та температура всередині кузова транспортного засобу не повинна перевищувати +6 °С у той час, які у Додатку до УПШ вона має становити не більш ніж +4 °С. Для молока для харчової промисловості, яке вивозиться з господарств для негайної переробки, температури складають +10 °С та +6 °С відповідно.

Також слід зазначити, що виконання вимог до перевезення швидкопсувних вантажів неможливе без приведення до законодавства Європейського Союзу і процесів їх виробництва. Зокрема, відповідно чинного ДСТУ 3662-97 “Молоко коров'яче незбиране. Вимоги при закупівлі” [17], введеного в дію наказом Міністерства аграрної політики України від 25.09.2001 року № 281, температура молока гатунку “екстра” не повинна перевищувати +6 °С, вищого гатунку – +8 °С, першого та другого гатунків – +10 °С. Відповідно до Регламенту (ЄС) № 853/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року [18] (підготовка змін до чинного законодавства розпочата відповідно розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 березня 2006 року № 151-р) температура молока має бути нижчою або рівною +6 °С.

За таких умов забезпечити виконання нормативів по перевезенню молока (+6 °С) для подальшої переробки без попереднього доохолодження, окрім молока гатунку “екстра” (не перевищує 3% від загального обсягу поставок на вітчизняні молокопереробні підприємства) неможливо.

Також у відповідності до положень Постанови (ЄС) № 852/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року щодо гігієни харчової продукції та Регламенту (ЄС) № 853/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року [19], якими встановлюються особливі правила гігієни харчових продуктів тваринного походження для учасників господарської діяльності у сфері харчових продуктів, у тому числі вимоги до приміщень де зберігається молоко і обладнання призначеного для доїння, збору або транспортування молока, гігієни під час доїння, збору і транспортування молока, гігієни персоналу, потребує внести зміни до Законів України від 24.06.2004 року № 1870-IV “Про молоко та молочні продукти” та від 23.12.1997 року № 771/97-ВР “Про безпечність та якість харчових продуктів”, “Санитарних и ветеринарных правил для молочных ферм совхозов и подсобных хозяйств”, затверджених Держагропромом СРСР 29.09.1986 року.

Висновки. На сьогодні в Україні, відповідно до взятих на себе міжнародних зобов'язань, відбувається процес адаптації законодавства до законодавства Європейського Союзу однією з складових якого є гармонізація нормативно-правових актів у сфері перевезення швидкопсувних вантажів, у тому числі молока та молочних продуктів.

Процес адаптації законодавства у сфері виробництва та транспортування швидкопсувних вантажів відбувається повільними темпами та не забезпечує комплексності підходу, що не дає можливості досягнути бажаного результату. Зокрема, внесення змін та доповнень в окремі нормативні акти без ініціювання аналогічних змін у суміжних сферах не дозволить забезпечити виконання нормативів Європейського Союзу.

При цьому затримки з адаптацією вітчизняного законодавства у сфері виробництва та транспортування швидкопсувних вантажів, у тому числі молочної продукції, до світових та європейських стандартів є однією з причин неконкурентоспроможності такої продукції українського виробництва на світових ринках, зокрема ринках країн Європейського Союзу.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ.

1. Закон України від 18 березня 2004 року № 1629-IV “Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1629-15>.

2. Дмитриченко М.Ф., Яцківський Л.Ю., Ширяєва С.В., Докуніхін В.З. Основи теорії транспортних процесів і систем. Навчальний посібник для ВНЗ. – К.: Видавничий Дім “Слово”, 2009. – 336 с.

3. Давідіч Ю.О. Розробка графіка руху транспортних засобів при організації вантажних перевезень: навч. посібник // Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 345 с.

4. Костюченко Л.М. Міжнародні автомобільні перевезення: посібник / Костюченко Л.М., Докіль Л.П., Кучинський Ю.Ф. та ін. / Асоціація міжнародних автомобільних перевізників України. – К: Бланк-Прес, 2010. – 208 с.

5. Новожилова Є.В. Порівняльний аналіз нормативно-правового регулювання виробництва якісних та безпечних молока та молокопродуктів в Україні та ЄС/СОТ [Електронний ресурс] – 2011. – 73 с. // <http://www.tuv-sud.com.ua/uploads/images/1314260458642715670334/analiz-normativno-pravriehulir-proiz-moloka.pdf>.

6. Самаріна М.О. Порівняльний аналіз окремих питань нормативно-правового регулювання виробництва молочної сировини, управління її якістю й безпекою в Україні та ЄС. [Електронний ресурс] / Самаріна М.О. // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2009. – № 4. – С. 126-129. – Режим доступу: http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/visnyk/2009/04/2_tvar_4_2009.pdf.

7. Закон України від 5 квітня 2001 року № 2344-III “Про автомобільний транспорт” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>.

8. Наказ Міністерства транспорту України від від 14 жовтня 1997 року № 363, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 20 лютого 1998 року за № 128/2568 “Про затвердження Правил перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0128-98>.

9. Указ Президента України від 2 квітня 2007 року № 262/2007 “Про приєднання України до Угоди про міжнародні перевезення швидкокопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень (УПШ)” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/262/2007/ed20070402>.

10. Угода про міжнародні перевезення швидкокопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби (УПШ) від 1 вересня 1970 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_b68/ed20070402.

11. Постанова Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2007 року № 1266 “Про визначення компетентного органу з виконання Угоди про міжнародні перевезення швидкокопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень (УПШ)” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1266-2007-%D0%BF>.

12. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 11 грудня 2007 року № 1145 “Про забезпечення виконання Угоди про міжнародні перевезення швидкокопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень (УПШ)” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1040.1621.0>.

13. Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 8 січня 2008 року № 4 “Щодо затвердження Плану розроблення нормативно-правових актів та нормативних документів з виконання Угоди про міжнародні перевезення швидкокопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень (УПШ)” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0004650-08>.

14. Проект наказу Міністерства транспорту та зв'язку України “Про затвердження Правил перевезення швидкокопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами” [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.mtu.gov.ua/uk/alias_51/19841.html.

15. Рішення Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва № 262 від 14.03.2011 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.dkrp.gov.ua/control/uk/publish/article;jsessionid=7D439A126E873AEAF AAC1D352B732A55?art_id=182165&cat_id=167079.

16. Наказ Міністерства інфраструктури України від 24 лютого 2012 року № 126 “Про затвердження зміни до Плану підготовки проектів регуляторних актів у Мінінфраструктури на 2012 рік” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1040.2545.0>.

17. ДСТУ 3662-97 “Молоко коров'яче незбиране. Вимоги при закупівлі” [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://vet.in.ua/menu/legislation.php?id_article=155.

18. Регламент (ЄС) № 853/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lawgroup.com.ua/storage/npa/gospodar/tvar/ES/853.pdf>.

19. Постанова (ЄС) № 852/2004 Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року щодо гігієни харчової продукції [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.lawgroup.com.ua/storage/npa/gospodar/tvar/ES/852.pdf>.

РЕФЕРАТ

Приліпко Є.Л., Гамеляк І.П., Чеп'юк Л.М. Стан та проблеми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу у сфері перевезення швидкопсувних вантажів автомобільним транспортом. / Євгеній Леонідович Приліпко, Ігор Павлович Гамеляк, Людмила Миколаївна Чеп'юк // Управління проектами, системний аналіз і логістика. – К.:НТУ – 2012. – Вип. 10.

В статті зроблено огляд чинного законодавства у сфері перевезення швидкопсувних вантажів на прикладі молока та молочної продукції автомобільними транспортними засобами, стану та проблем гармонізації національних нормативно-правових актів з питань перевезення швидкопсувних вантажів із законодавством Європейського Союзу відповідно до взятих на себе Україною зобов'язань.

Однією з найбільш актуальних проблем чинного законодавства у сфері забезпечення перевезення швидкопсувних вантажів автомобільним транспортом є відсутність єдиного сучасного нормативно-правового акту, який би визначав та регламентував єдині умови й процедури таких перевезень для усіх учасників ринку надання транспортних послуг.

У 2007 році Україна приєдналась до Угоди про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та про спеціальні транспортні засоби, які призначені для цих перевезень (УПШ) від 1 вересня 1970 року.

Зокрема, зазначеною УПШ визначаються вимоги до умов перевезення швидкопсувних вантажів, у тому числі молока та молочних продуктів, та транспортних засобів, якими здійснюються такі перевезення, які потребують адаптації до них вітчизняних нормативно-правових актів.

Основним завданням Правил перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами є визначення порядку організації перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами, умови їх перевезення, права, обов'язки та відповідальність вантажовідправників, вантажоодержувачів і перевізників, вимоги до конструкції транспортних засобів, призначених для перевезення таких вантажів, і стану їхнього спеціального обладнання, до упаковки й тари згідно з чинним національним законодавством і вимогами міжнародних договорів України, зокрема УПШ.

Відповідний Проект наказу Міністерства транспорту та зв'язку України "Про затвердження Правил перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами" 17 листопада 2010 року було представлено на обговорення після чого направлено на погодження у відповідні органи державної влади. Водночас, до цього часу Правила перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами не затверджено.

Також слід зазначити, що запропонований для обговорення проект Правил перевезення швидкопсувних вантажів автомобільними транспортними засобами свідчить про існування ряду недоліків, зокрема невідповідності окремим нормам УПШ.

У той же час затримки з адаптацією вітчизняного законодавства у сфері виробництва та транспортування швидкопсувних вантажів, у тому числі молочної продукції, до світових та європейських стандартів є однією з причин неконкурентоспроможності такої продукції українського виробництва на світових ринках, зокрема ринках країн Європейського Союзу.

ПЕРЕВЕЗЕННЯ, ШВИДКОПСУВНІ ВАНТАЖІ, АВТОМОБІЛЬНИЙ ТРАНСПОРТ, АДАПТАЦІЯ, ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ, ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ, СВІТОВІ СТАНДАРТИ

ABSTRACT

Prylipko E.L., Hamelyak I.P., Chepyuk L.M. The state and problems of adaptation Ukraine legislation to the European Union legislation in the sphere of carriage of perishable foodstuffs. / Eugene Prylipko, Igor Hamelyak, Lyudmila Chep'yuk // Management of projects, system analysis and logistics. – K.: NTU . – 2012. – Vol. 10.

In the article provides an overview of current legislation in the sphere of carriage of perishable foodstuffs on the example of raw milk and milk products by automotive vehicle, state and problems of adaptation Ukraine legislation to the European Union legislation in the sphere of carriage of perishable foodstuffs in accordance with assumed by Ukraine commitments.

One of the most pressing problems of the current legislation in the sphere of carriage of perishable

foodstuffs by automotive vehicle is absence of a single modern legal act that would define and regulate uniform conditions and procedures for such transportation for all participants of the market of transport services.

In 2007, Ukraine joined the Agreement on the International Carriage of Perishable Foodstuffs and on the Special Equipment to be Used for such Carriage (ATP), September 1, 1970.

In particular, the ATP are determined requirements for the carriage of perishable foodstuffs including milk and milk products and vehicles which be used for such carriage and this requirements requirements need to be adapted to their national regulations.

The main objective of the Rules of carriage of perishable foodstuffs by road vehicles is to determine the the order of carriage of perishable foodstuffs by automotive vehicles, transportation conditions, rights, duties and responsibilities of shippers, consignees and carriers, equirements for construction of vehicles which used for such carriage, special equipments, to packaging in accordance with applicable national laws and the requirements of international agreements of Ukraine, including ATP.

The relevant draft law of the Ministry of Transport and Communications of Ukraine "Approving the Rules of carriage of perishable foodstuffs by road vehicles," November 17, 2010 were presented for discussion and then sent to authorities. By this time Rules of carriage of perishable foodstuffs by road vehicles are not approved.

It should also be noted that the proposed draft rules of carriage of perishable foodstuffs by road vehicles suggests the existence of a number of deficiencies, including inconsistencies separate norms ATP.

However delays in adapting national legislation in the sphere of production and carriage of perishable foodstuffs, including dairy products to international and European standards is one of the reasons for such uncompetitiveness Ukrainian production on world markets, including the markets of the European Union.

CARRIAGE, PERISHABLE FOODSTUFFS, AUTOMOTIVE VEHICLE, ADAPTATION, UKRAINE LEGISLATION, EUROPEAN UNION LEGISLATION, GLOBAL STANDARDS

РЕФЕРАТ

Прилипко Е.Л., Гамеляк І.П., Чепюк Л.Н. Состояние и проблемы адаптации законодательства Украины к законодательству Европейского Союза в сфере перевозки скоропортящихся грузов автомобильным транспортом. / Евгений Леонидович Прилипко, Игорь Павлович Гамеляк, Людмила Николаевна Чепюк // Управления проектами, системный анализ и логистика. – К.:НТУ – 2012. – Вып. 10.

В статье сделан обзор действующего законодательства в сфере перевозки скоропортящихся грузов на примере молока и молочной продукции автомобильными транспортными средствами, состояния и проблем гармонизации национальных нормативно-правовых актов в области перевозок скоропортящихся грузов с законодательством Европейского Союза в соответствии с взятыми на себя Украиной обязательствами.

Одной из наиболее актуальных проблем действующего законодательства в сфере обеспечения перевозки скоропортящихся грузов автомобильным транспортом является отсутствие единого современного нормативно-правового акта, который бы определял и регламентировал единые условия и процедуры таких перевозок для всех участников рынка транспортных услуг.

В 2007 году Украина присоединилась к Соглашению о международных перевозках скоропортящихся пищевых продуктов и о специальных транспортных средствах, предназначенных для этих перевозок (СПС) от 1 сентября 1970 года.

В частности, указанным СПС определяются требования к условиям перевозки скоропортящихся грузов, в том числе молока и молочных продуктов и транспортных средств, которыми осуществляются такие перевозки, требующие адаптации к ним отечественных нормативно-правовых актов.

Основной задачей Правил перевозки скоропортящихся грузов автомобильными транспортными средствами является определение порядка организации перевозки скоропортящихся грузов автомобильными транспортными средствами, условия их перевозки, права, обязанности и ответственность грузоотправителей, грузополучателей и перевозчиков, требования к конструкции транспортных средств, предназначенных для перевозки таких грузов и состояния их специального оборудования, к упаковке и таре в соответствии с действующим национальным законодательством и требованиями международных договоров Украины, в частности СПС.

Соответствующий Приказ Министерства транспорта и связи Украины "Об утверждении Правил перевозки скоропортящихся грузов автомобильными транспортными средствами" 17 ноября 2010 года было представлен на обсуждение, после чего направлен на согласование в

соответствующие органы государственной власти. При этом до сих пор Правила перевозки скоропортящихся грузов автомобильными транспортными средствами не утверждены.

Также следует отметить, что предложенный для обсуждения проект Правил перевозки скоропортящихся грузов автомобильными транспортными средствами имеет ряд недостатков, в частности несоответствия отдельным нормам СПС.

В то же время задержки с адаптацией отечественного законодательства в области производства и транспортировки скоропортящихся грузов, в том числе молочной продукции, к мировым и европейским стандартам является одной из причин неконкурентоспособности такой продукции украинского производства на мировых рынках, в частности рынках стран Европейского Союза.

ПЕРЕВОЗКА, БЫСТРОПОРТЯЩИЕСЯ ГРУЗЫ, АВТОМОБИЛЬНЫЙ ТРАНСПОРТ, АДАПТАЦИЯ, ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО УКРАИНЫ, ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВО ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА, МИРОВЫЕ СТАНДАРТЫ

УДК 656.13

ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ РОЗДІЛІВ БІЗНЕС-ПЛАНІВ ДЛЯ ПАСАЖИРСЬКИХ АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВ, ЯКІ ВІДОБРАЖАЮТЬ СПЕЦИФІКУ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

Сніжко Л. Л., кандидат економічних наук

Постановка проблеми. У сучасних умовах ринкової економіки ефективно бізнес-планування є невід'ємною складовою успіху підприємницької діяльності. При детальній розробці бізнес-планів можуть бути виявлені не тільки доцільність, ефективність, переваги, напрямки успіху та розвитку бізнесу, але й значні недоліки, недоробки, вузькі місця та ін. У першу чергу бізнес-плани необхідні потенційним інвесторам для оцінки майбутніх вкладень. Слід зауважити, що непрофесійно складений бізнес-план навіть результативного та перспективного бізнесу може бути завадою для отримання необхідних інвестицій для його реалізації. Можливі навіть ситуації, коли під час роботи над бізнес-планом розробником може бути прийняте обгрунтоване рішення про недоцільність впровадження даного проекту у зв'язку з неможливістю забезпечення його результативності, ефективності та продуктивності. Такий підхід дозволить заощадити фінансові, матеріальні та моральні ресурси. Сьогодні бізнес-планування необхідне й для ефективного менеджменту існуючого бізнесу. Отже, бізнес-планування є основою підприємницької діяльності, в т. ч. і в сфері пасажирських автомобільних перевезень. На даний час переважну частину ринку транспортних послуг займають суб'єкти підприємницької діяльності приватної форми власності. Тому цей ринок постійно змінюється: одні суб'єкти успішно функціонують та розвиваються, другі – йдуть з ринку перевезень, не витримавши конкуренції, треті – планують вийти на нові сегменти ринку, інші – об'єднуються або поглинаються конкурентами та ін. Тому перед суб'єктами господарської діяльності у сфері пасажирських автомобільних перевезень постійно виникає завдання розроблення обгрунтованих бізнес-планів як для автотранспортного підприємства в цілому, так і для конкретного напрямку його діяльності, в т.ч. і окремо взятого маршруту.

Аналіз літературних джерел. Вивчення літературних джерел стосовно бізнес-планування показало, що існує значна кількість досліджень по даній тематиці. Аналіз цих публікацій [1-3] показав, що у них недостатньо розробленим є питання складання бізнес-планів для пасажирських автомобільних перевізників з урахуванням специфіки їх господарської діяльності та особливостей даного сегменту ринку транспортних послуг. Тому дані роботи не можуть бути в повній мірі використані у бізнес-плануванні пасажирських автотранспортних підприємств, в т.ч. і при необхідності запозичення та залучення ресурсів для їх створення, продовження або розвитку.

Мета статті. Розробити методичні рекомендації щодо складання бізнес-планів для суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють пасажирські перевезення автобусами або мікроавтобусами з урахуванням особливостей даного сегменту ринку транспортних послуг та специфіки організації цього виду підприємницької діяльності.

Виклад основного матеріалу. На початку бізнес-плану наводяться основні реквізити: назва суб'єкта підприємницької діяльності (СПД), його юридичний статус, основний вид діяльності, основні засновники, початок діяльності, телефон (факс, сайт, електронна адреса).

Як відомо, стандартної структури бізнес-плану не існує [1-3]. Перелік розділів та вимоги до їх змісту, як правило, визначається суб'єктом, для якого призначений бізнес-план. У зв'язку з цим для автотранспортних підприємств, що здійснюють пасажирські перевезення може бути рекомендована